

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ФІЗИКИ І ХІМІЇ

Одночасно з заснуванням Одеського вищого морехідного училища була відкрита кафедра фізики (1944 р.). Першими викладачами кафедри були фронтовики – Парпурін Анатолій Іванович (рядовий), Пушек Сергій Степанович (полковник), Поповський Юрій Михайлович (рядовий). Завідуючими кафедри були (в хронологічному порядку) – Цесевич Володимир Платонович, Костарев Андрій Іванович, Брюханов Олексій Ємельянович, Тепляков Петро Олексійович, Редькін Юрій Родіонович, Михайленко Віталій Іванович. На сьогодні кафедру очолює Птащенко Федір Олександрович. Слід відзначити особливі заслуги завідувача кафедри Цесевича В.П. члена-кореспондента АН УРСР, професора, орденосця (орден Леніна, орден Трудового Червоного Прапора). Одночасно з кафедрою фізики професор В.П. Цесевич очолював кафедру астрономії Одеського державного університету імені І.І. Мечникова. Коло наукових інтересів – змінні зірки. На честь В.П. Цесевича був названий астероїд № 2498. Під його керівництвом захистили кандидатські та докторські дисертації 18 здобувачів. Серед них був і начальник ОБМУ І.Г. Слепченко

Приміщення кафедри спочатку знаходились в корпусі Б по вулиці Пастера, але згодом, в 1967 р., кафедра отримала нові просторі приміщення в

новозбудованому корпусі по вул. Дідріхсона, 8 (нині це корпус №1). При цьому лабораторії кафедри були оснащені новітнім на той час обладнанням і посіли перше місце в конкурсі на кращу фізичну лабораторію серед вишів Одеси. Коли в ОВІМУ приїжджали міністри освіти або міністри морського флоту, їм обов'язково показували ці лабораторії. Викладання фізики проводилось на високому науково-методичному рівні. На семінарах кафедри регулярно обговорювались відкриті лекції, пропозиції щодо кращого викладання тих чи інших розділів фізики тощо. Слід відзначити, що доцент кафедри Поповський Є.М. за високий рівень викладання фізики отримував Соросовську стипендію.

Багаторічною науковою темою кафедри є дослідження процесів на границі розділу двох термодинамічних фаз. Результати цих досліджень поповнили науковий кошик кафедри близько сотнею статей, які індексуються у наукометричній базі SPOCUS. В результаті цих досліджень оформлено патент на наукове відкриття № 388 з пріоритетом від 26 серпня 1981 р. «Явище утворення гомогенної граничної рідкокристалічної фази немезогенної рідини» (співавтори Дерюгін Б.В., Попівський Ю.М., Алтоїз Б.А., затверджено в 1999 р.). На протязі своєї історії кафедра співпрацювала у науково-дослідній сфері з багатьма науковими установами колишнього СРСР. Це фізико-хімічний інститут АН УРСР, інститут фізики АН УРСР, інститут південних морів АН УРСР (Одеська філія), фізико-хімічний інститут АН СРСР, інститут кристалографії АН СРСР. Час від часу виникали наукові проблеми, які вирішувались спільними зусиллями з подальшими колективними публікаціями або доповідями на конференціях. На протязі 30 років (1970-2010) на кафедрі проводились наукові дослідження в рамках державних або госпдоговорних тем. Особливо плідним було співробітництво з інститутом південних морів АН УРСР, яке полягало в розробці методів контролю забруднень морського середовища, яке виникало внаслідок судноплавства.

Був розроблений прилад, який дозволяв вимірювати концентрацію домішок в мутному середовищі за рахунок ослаблення інтенсивності лазерного променя внаслідок поглинання та розсіювання. Теоретичне обґрунтування такого методу було опубліковано в Доповідях АН УРСР, а розроблений прилад демонструвався на ВДНГ і був відзначений бронзовою медаллю. Зараз на кафедрі працюють 10 викладачів – з них 7 доцентів і один професор, а найближчим часом планується захист ще двох докторських дисертацій.